

Soạn bài Chữa lỗi diễn đạt - Ngữ văn lớp 8

Hướng dẫn soạn bài trang 127 sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 8 tập 2: Chữa lỗi diễn đạt (lỗi lô-gíc).

Câu 1. Những câu dưới đây mắc một số lỗi diễn đạt liên quan đến lô-gíc. Hãy phát hiện và chữa những lỗi đó.

a) *Chúng em đã giúp các bạn học sinh những vùng bị bão lụt quần áo, giày dép và nhiều đồ dùng học tập khác.*

b) *Trong thanh niên nói chung và trong bóng đá nói riêng, niềm say mê là nhân tố quan trọng dẫn đến thành công.*

c) *Lão Hạc, Bước đường cùng và Ngô Tất Tố đã giúp chúng ta hiểu sâu sắc thân phận của người nông dân Việt Nam trước Cách mạng tháng Tám 1945.*

Trả lời:

a) - Lỗi: Quần áo, giày dép là đồ dùng sinh hoạt nó không thể nằm trong hệ thống của đồ dùng học tập.

- Chữa lại: *Chúng em đã giúp các bạn học sinh những vùng bị bão lụt quần áo, giày dép và các vật dụng sinh hoạt khác.*

b) - Lỗi: Thanh niên là tập hợp của những người trẻ tuổi, còn bóng đá là một bộ môn thể thao. Hai khái niệm này không “đồng chất” với nhau. Trong thanh niên có học sinh, sinh viên, bộ đội..., còn trong bóng đá có thể có huấn luyện viên, cầu thủ nhí...

- Chữa lại: *Trong thanh niên nói chung và trong tầng lớp sinh viên nói riêng, niềm say mê là nhân tố quan trọng dẫn đến thành công.*

hoặc: *Niềm say mê trong bóng đá, trong bầu nhiệt huyết của thanh niên là nhân tố quan trọng dẫn đến thành công.*

c) - Lỗi: “Lão Hạc”, “Bước đường cùng” là hai tác phẩm hiện thực phê phán của văn học Việt Nam thời kì 1930 - 1945 không nằm trong hệ thống, không cùng chung tác giả là Ngô Tất Tố.

- Chữa lại: *“Lão Hạc” của Nam Cao, “Bước đường cùng” của Nguyễn Công Hoan, “Tắt đèn” của Ngô Tất Tố... đã giúp [...].*

d) - Lỗi: Phạm trù "người trí thức" rộng hơn và có thể bao hàm "bác sĩ" nên không thể đứng ngang hàng nhau về lô-gíc.

- Chữa lại: *Em muốn trở thành một kỹ sư hay bác sĩ?*

Soạn bài Chữa lỗi diễn đạt - Ngữ văn lớp 8

e) - Lỗi: Nghệ thuật bao hàm nghĩa của từ "ngôn từ"

- Chữa lại: *Bài thơ không chỉ hay về nghệ thuật mà còn sâu sắc về nội dung tư tưởng.*

g) - Lỗi: Một người cao gầy (hình dáng) và một người mặc áo ca rô (trang phục) thuộc hai phạm trù khác nhau.

- Chữa lại: *Trên sân ga chỉ còn lại hai người. Một người thì cao gầy, còn một người thì lùn và béo.*

h) - Lỗi: Cản cù và chịu khó là nguyên nhân của hành động yêu thương chồng con, vì thế không thể dùng từ "nên".

- Chữa lại: *Chị Dậu rất cản cù, chịu khó nên chị đã đảm đang, gánh vác mọi trách nhiệm nhà chồng.*

hoặc: *Chị Dậu rất nhân hậu, thủy chung nên chị rất mực yêu thương chồng con.*

i) - Lỗi: Hai vế *Nếu... thì* vốn để biểu thị quan hệ điều kiện - kết quả nhưng ở đây lại không thể biểu thị quan hệ đó vì những đức tính tốt đẹp không tạo ra "những nhiệm vụ vinh quang và nặng nề".

- Chữa lại: *Nếu không phát huy những đức tính tốt đẹp của người phụ nữ xưa thì phụ nữ Việt Nam ngày nay không thể xứng đáng với tám chữ vàng Bác Hồ trao tặng. Đó là "Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang".*

hoặc: *Nếu như không phát huy cao độ những đức tính tốt đẹp của người phụ nữ xưa thì phụ nữ Việt Nam ngày nay không thể đảm đương được những nhiệm vụ vinh quang và nặng nề đó.*

k) - Lỗi: Khi câu thể hiện mối quan hệ sóng đôi vừa A vừa B phải có quan hệ đẳng lập chứ không bao hàm.

- Chữa lại: *Hút thuốc lá vừa có hại cho sức khỏe của chính mình, vừa gây hại cho sức khỏe của những người xung quanh.*

Câu 2. Hãy tìm những lỗi diễn đạt tương tự (lỗi lô-gíc) trong bài tập làm văn của mình hoặc của các bạn cùng lớp, trong lời nói hàng ngày hoặc trên các phương tiện truyền thông đại chúng.

Trả lời:

Có thể lấy một số ví dụ của việc viết câu sai sau đây. Các em học sinh thử chữa lại cho đúng:

Soạn bài Chữa lỗi diễn đạt - Ngữ văn lớp 8

- (1) Thực tế khách quan cho thấy: thành công chỉ có thể có qua những lần rút kinh nghiệm, khắc phục từ những thất bại bước đầu.
- (2) Vì phong trào “ba đảm đang” đang phát triển sôi nổi khắp nơi, nên chị em phụ nữ của chúng ta đã đóng góp rất nhiều thành tích to lớn vào công cuộc đấu tranh chống ngoại xâm, xây dựng Tổ quốc giàu mạnh.
- (3) Tác phẩm “Tắt đèn” tác giả đề cập đến nhiều vấn đề ở nông thôn Việt Nam và cái đói của gia đình chị Dậu.